

ምሳሽ ለአቶ ኢያሱ ዓለማየሁ (ሃማ ቱም)

በተከታታይ የነበርነው እንጻፍና፣ ከጠላፊው ለጠላፊው እንዲሁም ሳያጣሩ ወሬ.. ዋለልኝና ያን ትውልድ ለቀቅ በተሰኙት እርእስት ያቀረብከውን መጣጥፍ በጥንቃቄ ተመልክተን ይህን ምሳሽ ለመጻፍ ተገደናል።

የኢሕአፓ መሥራችና የሞት ትራፊ ሆነህ ሳለ ዛሬም እንኳን እንበለ ጸጸትና ግንዛቤ ቡራ ከረዩ ስትልና ትርኪ ምርኪ መዘላበድህን ስንሰማ እጅግ በጣም ያሳፍራል። ለነገሩም ስደት ለወሬ ይመቻል እንዲሉ በውጭ መኖር መልካም አጋጣሚ ከሞት የተረፍክ ቢሆንም እንኳ ዛሬም ዓይንህን በጨው አጥቦ ስትቀላምድ ማየትና መስማት በጣም ያስተዛዝባል። ስለምን ቢባል እኛም በአገር ቤት በዚያን ጊዜ በወጣትነት እድሜያችን ከሁለተኛ ደረጃ እስከ የቀ.ኃ.ሥ ዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች በነበርንበት ከየካቲቱ 1966 ዓ.ም አብይት በፊትም ሆነ በኋላ በእድገት በሕብረት ዘመቻ ሁሉ ከሌሎቹ ንደኞቻችን ለምሳሌ ከግርማቸው ለማ ኪዳኔ ቡድን ጋራ በመሆን የከፈልነውን መስዋእትነት ስናስበው ዛሬ የሚሰማኝ ጥልቅ ሃዘንና ጸጸት ወሰን የለውም። ታዲያ! አንተና ብጩዎቻህ እንደ ተልባ በመንጣጣት የተጀመረውን የጥፋት ሂደት ተዋናያን ማንነት የደረሰውን ከፍተኛ ሕብረተሰባዊ ቀውስ በሚተቹት ወገኖች ላይ ለምን ሐቂ ይወጣል ሥጋትና ፍርሃት እንበለ እፍረትና ሕሊናቢስነት አፍ ለማዘጋት፣ ታስቦ የሚደረገው ከንቱ መንበላጠጥ ከቶ ምን ይባላል!

በአለፈው ዓመት አቶ አስፋ ጨቦ በኢሳት መገናኛ ቀርቦ የሰጠውን ቃለ መጠይቅ አስመልክቶ እጅግ በጣም አሳፋሪው ትረካህ ላይ፡

"የቦቃለት ሬሳን ሁሉ ቀስቅሶ ቃልና መድረክ መስጠት የለመደበት አንድ የራዲዎና ቴሌቪዥን ጣቢያ ሞት ራሱ ሊወሰድ የተጠየፈውን ወንጀለኛ አዛውንት ለመድረክ አቅርቦ በሐቅና በኢሕአፓ ላይ ....."

እያልክ አቅርቦትል። አንተ በውጭ በሽሽት ተሰደህ ስለምትኖር ከሞት አምልጠህ ዘላለም የምትኖር መሰለህ? ያንተንስ ወንጀለኛነት የተረሳ ይመሰልሃል?

ስሞኑን ደግሞ ሐቀኛው ኢትዮጵያዊ አርበኛ ጌታቸው ረዳ ሰለ ጸረ ዐማርዎች ማንነት ያቀረበውን ጥናታዊ ጽሕፍ አስመልክቶ ዋለልኝ መኮንን አትንኩብኝ ብለህ በግጥም ተብዬ ቅላጼ የተሸፋፈነውን ግን በጣም ያረጀ ያፈጀ የሳሣ ፖለቲካ አቀንቃኝነትህን በሚመሰክረው ጽሑፍ ላይ <<..የትምክህት አባወራ ሆነው፣ የሞረሽ አዘጋጅ ሆነው በጭቁን ሕዝብ ላይ የሚጨፍሩ የነበሩት፣ ዛሬም አሮሞን ሕዝቡ በሚፈልገው ስም መጥራት የሚያማቸው....>> በማለት ያሰፈርከው ምን ያህል የጥላቻ ፖለቲካ በደም ሥርህና ጅማትህ ጠልቆ እንደገባና የሕሊና መቃወስ ከእርጅና ጋራ ያደረብህ ስለሆነ ፍጹም አረመኔያዊና ኢሰባዊ አውሬ ባሕርይ የሚያናውዝህ ግለሰብ መሆንክን ፍንትው አድርጎ ያስረዳል። ቀኑ ሳይመሽብህ በጣም በአስቸኳይ ሐኪማዊ ርዳታና እንክብካቤ እንደሚያስፈልግህ በአጽንኦት ማሳሰብ ግድ ብሏል።

ስለ አውሮፕላን ጠለፊው

በመጀመሪያ ስለ አውሮፕላን ጠለፊው ሌሎች የጻፉትን ቀጥለን እንመልከተው።
፩ኛ ብርሃነ መስቀል ረዳ ለደርግ መርማሪ በሰጠው ቃል በ1961 ዓ.ም ነሐሴ 5 ቀን ባሕርዳር ከሚገኘው አየር ማረፊያ ከስድስት ባልደረቦቹ ማለትም 1ኛ ኃይለ የሱስ ወልደ ሰንበት 2ኛ ዓማኑኤል ገብረ የሱስ 3ኛ ብንያም አዳነ 4ኛ አብዲላ አያና 5ኛ ኢያሱ ዓለማየሁ 6ኛ ገዛኸኝ እንዳለ ጋራ በመሆን ዲሲ 3 አውሮፕላን ጠልፈው ሱዳን ካርቱም መግባታቸውን አስረድቷል።

በመቀጠልም በሱዳን አገር ከነሐሴ 1961 ዓ.ም እስከ የካቲት 1962 ዓ.ም በካርቱም ፖሊስ አካዳሚ በጥበቃ ሥር መቆየታቸውንና የአልጀሪያ መንግሥት የፖለቲካ ጥገኝነት ስለሰጣቸው ወደዚያ መሄዳቸው፤ በቀይ መስቀል ርዳታ ተደርጎላቸው ትምህርት ቤት እንደገቡና ከአውሮፓ የኢትዮጵያ ተማሪዎች እንቅስቃሴ መሪ እነ ዶክተር ኃይሌ ፊደል ጋር ግንኙነት መፈጠሩን ተዘግቧል። ከዚያም በኋላ ልዩ ልዩ ቡድኖችን በማስተባበር ኢሕአዴ የተሰኘውን ኮምንድት ፓርቲ በምዕራብ ጀርመን በርሊን ከተማ መመሥረታቸው ታወቋል።

እዚህ ላይ አንድ የተሸፈጠ ዐቢይ ነገር አለ። ኢያሱ ዓለማየሁ ከመሞትህ በፊት ሐቁን ለኢትዮጵያ ሕዝብ በግልጽ መናገር ይኖርብሃል።

ይኸውም አውሮፕላኑን ጠላፊችሁ ካርቱም ላይ ጋዜጣዊ መግለጫያ ሰጥታችኋል። በጋዜጣዊ መግለጫያ የኤርትራን ተገንጣይ ቡድን ጀብሃን ማለትም የኤርትራ አርካት ግንባር (ELF) ዓላማና ግብ ደጋፊ መሆናችሁን አሳውቃችሁ ነበር። ለዚህም ማስረጃውም ይኸው።

" As for the university students who hijacked the Bahir Dar- Addis Ababa flight and then declared their support of the goals of the **Eritrean separatists**...."

(Robert L. Hess: Ethiopia the rmodernization of Authocracy, Cornell University Press, 1970, P.190)

ኢያሱ በርግጥም ያልዋሻከተው ቢኖር በሱዳን ካርቱም የተቀበላቸው ኪዳኔ የተባለ የጀብሃ ተወካይ መሆኑን ነው። በአልጀሪያ እያሉም ከጠላፊዎቹ አንዱ ኤርትራዊው ዓማኑኤል ገብረየሱስ የኤርትራን አርካት ግንባርን ሁሉም እንዲቀላቀሉ ከፍተኛ ጥረት አድርጎ ሳይሳካለት ሲቀር እርሱ ራሱ ብቻውን ወደ መግባት ከኤርትራ ግንባር መቀላቀሉን ክፍሉ ታደሰ አረጋግጧል።

ጀብሃ ማን ነው?

ጀብሃ ማለትም የኤርትራ አርካት ግንባር በግብፅ ወታደራዊ መንግሥት መሪ ጀማል አብድል ናስር እና የመላው አረብ ብሔረተኛነት አቀንቃኞች ርዳታ ካይሮ ላይ የተመሠረተው ፌድድረሽኑ ከመሰረዙ አስቀድሞ እንደነበር የተረጋገጠ ነው። መጠነ ሰፊ ርዳታና ዕውቅናን የሚያገኘውም ከአካባቢው የአረብ አገሮች እንደ ሳውዲ አረቢያ፣ ሶሪያ፣ ኢራቅ፣ ሊባኖን፣ አልጀሪያ፣ ሱዳን፣ የመን እንዲሁም ከፓኪስታን በአረብነትና የእስልምና ሃይማኖት ሽፋን ፀረ ኢትዮጵያዊነት አራማጅ ቅጥረኛ ድርጅት ነበር ።

ጀብሃ በኤርትራ ምድር ከፍተኛ ወታደራዊ ሽንፈት ሲደርስበት በውጭ አገርና በኢትዮጵያ ውስጥ ሽብር መፍጠር ጀመረ።

ስለዚህም ጉዳይ ተገቢውን ማስረጃ እንጠቅሳለን፤

"In June 1965, Ethiopian government newspapers condemned Syria for shipping arms to dissident Eritreans. The Eritrean Liberation Front claimed the death of hundreds of Ethiopian troops, while the Ethiopian government claimed the capture of thousands of rifles of Russian, Czech, British, and even Spanish origin. In December, 1965 Osman Saleh Sabbe, called upon Arab and Muslim states to help Eritrea in its fight for freedom (African Report, February 1966, P .28)

On March 11th 1969, ELF bombed and heavily damaged an Ethiopian Air Liners jet plane at Frankfurt Air port in West Germany. Encouraged by its success at hitting vulnerable Ethiopian targets abroad, ELF attacked and badly damaged a second Ethiopian jet airliner at **Karachi** Airport two months later, while other Front agents in the French Territory of Afar and Issa attacked the Ethiopian Embassy in Djibuti, blew up a section of the Addis Ababa-Djibuti railway and destroyed several locomotives.

In August the guerrillas staged their first hijacking and forced a DC-3 Bahr Dar-Addis domestic flight to detour to Khartoum; the following month they hijacked a Djibuti-bound DC-6 shortly after taking off from Addis and ordered the captain to take them to Aden. Other Front activities in Eritrea itself included disruption of Asmara water supply, raids on police outposts and destruction of petroleum tank-trucks. " (Ibid , pp 178- 196)

ያውሮፕላን ጠለፋው ለጅብሃ በተከታታይ ሲሳካለት ቆይቶ በ3ኛው ሙክራ ግን ከሸፈብታል። በታህሣስ ወር 1964 ዓ.ም ዋለልኝ መኮንን ከነ ግብረ አበሮቹ ማለትም ማርታ መብራቱን፣ ጌታቸው ሃብቴን፣ ተስፋዬ ቢራጋን፣ ዩሐንስ በፈቃዱ፣ ዓማኑኤል ዩሐንስ የተባለው የኤርትራ አርካት አባል በላይ ታደሰ ቢሚል መታወቂያ አዲስ አበባ ገብቶ የነበረው ሲደመሰሱ ታደለች የተባለችው ብቻ ቆሰላ ተርፋለች። ይገባቸዋል።

ዋለልኝ መኮንን የተባለው ወሎዬ ግልገል ባንዳ ፀረ ኢትዮጵያ በሆኑት የቀኃሥ ዩኒቨርሲቲ አስተማሪ ተብዬ ሰላይዎች እነ ግሪን ፊልድ፣ ጆን ማርካኪስ የተመለመለው ኩታራ በቀቀን ልክ የአስትራያ ወይም ነምሳ ናዚ ፀረ ጥቁር ፍራዮ ኸር ፕሮፍገክ የፋሽስት ጣሊያን ወረራ ዋዜማ ወቅት አበሻ ጥቁር አደጋ በተሰኘ ርዕስ የነዛውን ፕሮፓጋንዳ ናሙናው በማድረግ ዐማራውን ሕዝብ ለይቶ <<ጨቋኝ ብሔር፣ አነስተኛ ሕዝብና ብቸኛው የገዥ መደብ፣ ኢትዮጵያዊ ብሔረተኛነት ውሸት ነው፣ ኢትዮጵያዊ የጋራ ባሕል፣ ታሪክ፣ ሃይማኖት፣ አገር ወዘተረፈ የለም >> እያለ በሰሻሊዝም ካባ ሲያውናብድና ማንኛውም ተገንጣይ ድርጅት የኢትዮጵያን አጤ መንግሥት ለመጣል እስከተጋለ ድረስ መደገፍ አለበት እያለ በቀኃሥ ዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ማኅበር ሲቀባጥር የነበረ ግልገል ባንዳ ነው። ኢትዮጵያዊ ብሔረተኛነት ውሸት ነው ከተባለ የአድዋው ድልም ውሸት ነዋ! የኢትዮጵያ ሕዝብ ፀረ ፋሽስትና ጸር ቅኝግዛት የአምስት ዓመታት ተጋድሎ ውሸት ነው?

ኢትዮጵያ የሳሣዎች እስር ቤት ናት በማለት እነ ዋለልኝና ብጤዎቹ እነ ብርሃነ መስቀል ረዳ እንደ በቀቀን ሰምተው ሲያስተጋቡት የነበረው የተውሶ ኮምኒስታዊ ተብዬ ርዕይት በሲዊዘርላንድ ስድተኛ ሆኖ የቆየውና የጀርመን መንግሥት ሰላይ ቅጥረኛ በመሆን የሩሲያን ዛር ግዛትና መንግሥት ያመሰቃቀለውና ያወደመው ፈላጭ ቁራጩ፣ የቀይ ሽብር ፈጣሪ ሌኒና ተከተደም ጆሴፍ እስታሊን የፈጠሩትን አንብበው ይከተሉት የነበረው ፍጹም አረመኔያዊ የጭፍጨፋና የሽብር ስርዓት ነው በኢትዮጵያ የዘረተ።

የተማሪ እንቅስቃሴ በተለይም በአልጀሪያ ከአውሮፕላን ጠለፋው መልስ የመሸገውና በብርሃነ መስቀል ረዳ የሚመራው ፈጽሞ በማይገባቸውና በማያውቁት ጥራዝ ነጠቅ ድግምትና ማኅበብን የብሔር

ጥያቄና ቅራኔ በኢትዮጵያ በሚል ርእስ ጥላሁን ታክለ በተሰኘ የብሔር ስም ብርሃነ መስቀል ረዳ ከጀብሃው ምልምል ቅጠረኛ ዋለልኝ መኮንን ቀደም ብሎ በቀ ኃ.ሥ ዩኒቨርሲቲ የተዘጋጀውን ፀረ አማራ፣ ፀረ ኢትዮጵያ የፋሽስት ግሊያን ፕሮፓጋንድን በመቀጠል ኢትዮጵያ የብሔሮች እስር ቤት ናት ብለው የብሔሮች የራሱን እድል በራስ መወሰን እስክ መገንጠል መብት እናስከብራለን እያሉ ለኤርትራ የመገንጠል እውቅና ሲለፍፉ ነበር።

ብርሃነ መስቀል ረዳ የኢትዮጵያ ሕዝቦች አርነት ድርጅት (ኢሕአድ) በሚያዚያ ወር 1964 ዓ.ም በምዕራብ ጀርመን በርሊን ከተማ አራት ቡድኖችን አስተባብሮ ከሁለት ዓመታት መደራደር ከተመሠረተ አራት ወራት በኋላ በኤርትራ ተማሪዎች አጠቃላይ ማኅበር 2ኛ ጉባዔ በሶሪያ ደማስቆ ተደርጎ በነበረው ስብሰባ ላይ ራሱ አርቅቆ ለውሳኔ አቅርቦ የጸደቀው በ18 ድጋፍና በ3 የተቃውሞ ድምች በ5ኛው ተራ ቁጥር "የኢትዮጵያ ተማሪዎችና አብዩታው ምሁራን የኤርትራ ሕዝብን ትግልና የነፃ መንግሥት የመምሥረት መብት ሙሉ በሙሉ የሚደግፉ መሆናቸውን እናረጋግጣለን" ይላል።

ቡብሔር ጥያቄ የኤርትራ ተገንጣይ ተዋጊ ኃይሎችን ዓላማ ደግፏል። የኡጋንዳን ሱማሌዎችን የመገንጠልና ከሱማሌ ጋራ የመዋሃድ ጥያቄ ሕዝቡ ቢሻው ከሱማሌ ጋራ መደባለቅ አለበለዚያም የራሱን መንግሥት የመምሥረት መብት እንዳለው ኢሕአድ ያምናል እያለ ሲለፍፍ አልነበረም? ታዲያ! ኢያሱና ብጤዎቹ ራሳቸውን ኢሕአፓ ላይ ሁሉ ስለምን ይዋሻሉ? መቼ ነው ኢሕአፓ ለአንድነትና ለኢትዮጵያዊነት መቆም የጀመረው? በመጀመሪያ ከጅቡቲ ቀጥሎም ከሻዕቢያ ጋራ ወግኖ ሲርመመጥ እንድንበር ግን የተረጋገጠ ነው።

በ1964 ዓ.ም ብርሃነ መስቀል ረዳና ክፍሉ ታደስ ከጀብሃ ጋራ ግንኙነት ለመምሥረት ኢራቅ ሄደዋል። በዚያም ኢሕአድን ከኢራቅ መንግሥት ጋራ አስተዋውቀዋል። በዚሁ ዓመት የኢሕአድ መልክተኛ ቤይሩት ሊባኖን በመሄድ ከሳላህ ሳቤ ቡድን ጋራ ግንኙነት መሥርቷል።

ሳላህ ሳቤ ለኢሕአድ የገንዘብ ርዳታም ብቻ ሳይሆን ከሌሎች መንግሥታት ጋራ በማስተዋወቅ ረገድ ከፍተኛ ትብብር አበርክቷል። በተለይም ከፍልስጥኤም ግንባር፣ ከሱማሊያ መንግሥት ጋራ ግንኙነት እንዲፈጥረና ለኢሕአድ አባላት የፓስፖርት በማፈላለግ ያበረከተው ትብብር ከፍተኛ መሆኑ እየታወቀ ሳለ ስለምን አቶ ኢያሱ ዐይኑን በጨው አጥቦ ከጀብሃ ጋራ የነበራቸው ግንኙነት ኢምንት ነበር እያለ ይወሻል?

አገራችን መቀመቅ የገባችው መቼ በወታደራዊ ደርግ ጥርቃሞ ብቻም ሳይሆን ከኢትዮጵያ ተማሪዎች እንቅስቃሴ መከፋፈል የተፈጠሩት ሁለቱ ቡድኖች ራሳቸውን መኢሶንና ኢሕአድ /ኢሕአፓ/ ብለው በሰየሙት ሲቪል ደርሶ ማርክሳውያን ሌኒናውያን ላይ መሆኑ መታወቅ አለበት። በአጠቃላይ የግራ ኃይል ርዕዮተኛ እየተሰፋፋ በሄደ ቁጥር ቡድኑንም እንዲሁ በጣም ተጠናክሮ ተሰራጭቷል። የተለየ ሃሳብና አመለካከት የነበረቸውን ሁሉ እንደ ዋና ጠላትና ከሃዲ ፈርጆ የተለያዩ ቅጽሎችን ለጥፎ ቅራኖን ማሰፋት፣ ጠልፎ መጣል፣ ወሬ ማናፈስ የኢሕአፓ ተብዬው ቡድን ልዩ ሙያና ተግባር ነው።

ከ1963 ዓ.ም ጀምሮ የኢትዮጵያ ተማሪዎች ንቅናቄ በውጭ አገር በአሜሪካና አውሮፓ ከሁለት ተከፍለው በተመሠረቱት ድርጅቶች መካከል ግጭቱ ስለተፋፋመ ተባብሮና ተቻችሎ በጋራ ለመሥራት ፈጽሞ ሳይቻል ቀርቷል። የመኢሶን ድርጅት የተመሠረተው በ1960 ዓ.ም በምዕራብ ጀርመን ሐምቡርግ ከተማ ሲሆን ዋና መሪው ዶክተር ኃይሌ ፊዳ ነበር። መኢሶን የትጥቅ ትግል መጀመርን አጥብቆ በመቃወም በመጀመሪያ የሕዝቡን ፖለቲካዊ ንቃት ማሳልበትና በብሔር ጥያቄም ላይ የተለየ አቋም ነበረው።

ኢሕአድ ግን በትጥቅ ትግል የኢትዮጵያን መንግሥት መጣልና ሥልጣኑን በጥቂት አብዩታውያን ምሁሮችና የሳብአደር መሪነት ለመያዝ ሲያቀነቅን፣ ኢትዮጵያ የብሔረሰቦች እሥር ቤት ናት በማለት ቡብሔር ጥያቄ የኤርትራ ታጣቂ ተገንጣይ ኃይሎችን የመገንጠል ዓላማ ሲደግፍ የኡጋንዳን

ሱማሌ ጎሳዎችም በፈፈልጉ ከሱማሌ ጋራ መዋሃድ አለበለዚያም የራሳቸውን መንግሥት የመመሥረት መብት እንዳላቸው ኢሕአድ ያምናል በማለት አቋሙን አሳውቋል።

የየካቲት 1966 ዓ.ም አብዩት

በኢትዮጵያ በ1966 ዓ.ም በጥር ወር በሲዳሞ ነገሌ የነበረው ክፍለ ጦር አምጾ የየካቲቱ ሕዝባዊ አብዩት ተቀጣጠለ። በውጭ በሕብዕ ተደረጅተው የነበሩት ኢሕአድና መኢሶን ጎራ ለይተው በተለይም በአውሮፓ ምሽጋቸው ውስጥ ሆነው የጠፈ ቅራኔ ውስጥ ተዘፍቀው ሰፊ እንኳሲላንታ ና ርስ በርስ መጠላለፍና መዘራጠጡ አይሎ በአመጽ ለመጠፋፋት አድብተው ሲጠባበቁ ድንገት ሳያስቡት አብዩቱ በነበረው ውጭያዊና ውስጣዊ ወሳኝ ሁኔታዎች ፈነዳ። ለወታደሮች የጠየቁት የደሞዝ ጭማሪ ቢደረግላቸውም የነዳጅና የዳቦ ዋጋ መጨመር ሳቢያ ታክሲ ነጅዎች፣ አስተማሪዎች ወዘተረፈ ሥራ አቋሙ በወሩ መጨረሻ የጠቅላይ ሚኒስቴር አክሊሉ ሃብተወልድ ካቢኔ በገዛ ፈቃዱ ሥራውን ለቆ የልጅ እንዳልካቸው መኮንን በመጋቢት ወር ተተካ። በዚያን ወቅት ነጻ የመገናኛ አውታሮች ተፈቅዶ ሰላማዊ የሃሳብ ክርክር ሲደርግ ነበር። ሁሉም የነበረተሰቡ አባላት ተቃውሞዎቻቸውን በሰላማዊ ሰልፍና በጽሑፍ ማሰማት ተችሎ ነበር። በሚያዚያ ወር የእስላም ሰላማዊ ሰልፍ አዲስ አበባን አጥለቀለቃት። የወሎና የትግሬ ርሃብ ግልጽ ተደርጎ ርዳታ ማሰባሰብ ተጀመረ። በሰኔ ወር 1966 ዓ.ም የጦር ኃይሎች፣ የፖሊስና የብሔራዊ ጦር አስተባባሪ ኮሚቴ ተመሥርቶ ያጤውን ሥልጣን ገደበው። በዚህ ወር በውጭ አገር በሕብዕ ተደራጅተው የነበሩት እነ ኢሕአድና መኢሶን የተፈጠረውን መልካም አጋጣሚ ለመጠቀም አስበው ተንጋግተው አገር ገብተዋል።

በሌላ በኩልም በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ልዩ ልዩ ቡድኖች በሕብዕ ተደራጅተው በየካቲት ወር የተጀመረውን አብዩታዊ ሂደት እንዲስፋፋ፣ መሬት ሳራሽ፣ ትምህርት ለሁሉም፣ ሕዝባዊ መንግሥት እንዲቋቋም ወዘተረፈ. በጽሑፍና በሰላማዊ ሰልፍ ቅስቀሳቸውን አጣጡፈውት እንደነበረ የተረጋገጠ ነው።

ከውጪ መጤዎቹ ዲሞክራሲያና፣ ስፊው ሕዝብ የተሰኙትን በራሪዎች ሲያሰራጩ ያገር ውስጥ ታጋይ ቡድኖች ደግሞ፣ ቀይ ባንዲራ፣ ቀይ ኮከብ፣ አብዩት ወዘተረፈ የተባሉትን በራሪ ወረቀቶች በኅብዕ አሰራጭተዋል። በአገር ቤት የነበሩት ዋና ዋና ቡድኖች ለምሳሌ የዩኒቨርሲቲ ብርሃኔ ቡድን በአዲስ ከተማ፣ የጌታቸው ማሩ፣ የግርማቸው ለማ ኪዳኔ፣ የነ ሙሄ አብዲ ቡድን፣ የመለስ ተክሌ ወዘተረፈ ይገኙበታል።

ከውጪ የመጡት በቡድኖች ሴራና ተንኮል የተካኑት እኔ ብቻ አውቅላችኋለሁ፣ እኔ ብቻ የሚለው ፍጽሞ ሐቅ ነው እያሉ በሕዝብ ስም የመነገድ አባዜ የተለከፉት በውሕደትና ሕብረት ፈጠራ ሽፋን ሌሎች ቡድኖችን ሁሉ ተቆጣጥረው ለጠቅላላ ውድመት ዳረጓቸዋል።

በመሆኑም ነው ጌታቸው ማሩ በአሕጉ አንጃ ተብሎ የተገደለው የቀ.ኃ.ሥ ዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ማኅበር ጸሐፊ ነበር። ግርማቸው ለማ ኪዳኔ ቀደም ብሎ የተማሪው ማኅበሩ ፕሬዝዳንት ሆኖ ያገለገልና ኋላም የሠራተኛ ማኅበር ጸሐፊ የነበረ ሲሆን ሌሎቹም ቢሆኑ ለዩኒቨርሲቲው የተማሪ ማኅበር የአመራር አባል በመሆን ታላቅ ተሳትፎ የነበራቸው ሁሉ የብድኅኛነት ሰባ ሆነዋል።

ያጤው መንግሥት ያለምንም ተቃውሞ ሲንኮታኮት ደርግ መስከረም 2 ቀን 1967 ዓ.ም አጤ ኃይለ ሥላሴን ከሥልጣን አውርዶ ራሱን ጊዜያዊ ወታደራዊ መንግሥት ነኝ ብሎ አወጀ። የደርግ አባል ያልነበሩትን ጀግናውን ጀነራል አማን አንዶምን የደርግ ሊቀ መንበርና ርዕሰ ብሔር አድርጎ ሾመ።

በሳምንቱ የደርግ አባል ሻለቃ ሲሳይ ሃብቱ የሚመራ ቡድን ወደ አራት ኪሎ ሳይንስ ፋክልቲ ግቢ ባለው የኳስ ሜዳ ላይ ለተማሪዎች ገለጻ አደረጉ።

በጣም ችኩልና አፈኛ አንባራቂ ራሰ ጨብራራው መለስ ተክሌ ከሻለቃ ሃብቱ ጋራ ከፍተኛ

እስግገባ በተለይም "ያሜሪካን ጭፍራ፣ የእስራኤል ቡችላ" እያለ የሰድብ ናዳውን ሲያወርድበት የወረሞ ብሔረተኛው ሙሄ አብዲ ረጋ ባለ አንደበት የመለሰን ውርጅብን በመቃወም ነገሮችን አመዛዝኖ መልስ መስጠቱ ይታወሳል።

መለሰ ተክሌ ከጀብሃ ቅጥረኞች ጋራ በመሆን የአዲስ አበባን ማዘጋጃ ቤት በቦንብ ለማጋየት ያጠመዱት ፈንጂ መጠነኛ ጉዳት አድርሶ ተይዘው ደርግ የፍየል ወጠጤ አቅራቢነት።

የደርግ ጭፍጨፋ

"ያለምንም ደም ኢትዮጵያ ትቅደም" በሚል መፈክር ሲያነበንብ የቆየው ደርግ በመንግሥቱ ኃይለ ማርያም ቀንደኛ መሪነት ሕዳር 12/13 ቀን 1967 ዓ.ም 59 ሰዎችን እንበለ ፍትሕ ጨፍጭፎ በጅምላ መቃብር ቀበራቸው። ርዕሰ ብሔሩ አማን አንደምና ሌሎች የደርግ አባላትም በግፍ ከተገደሉት ውስጥ ይገኙበታል። በሰላም እጃቸውን የሰጡት ያጤው መንግሥት ከፍተኛ ባለሥልጣናት 17 ጀነራሎች፣ ሁለት ጠቅላይ ሚኒስትሮች ከአሥር ቤት ተወስደው ያለፍርድ ተረሽነዋል።

እዚህ ላይ መታወቅ ያለበት ዐቢይ ጉዳይ አለ። ለዚህ ፍጹም አረመኔያዊ ጭፍጨፋ ተጠያቂ ደርግ ብቻ ሳይሆን ሲቪል ግራ ኃይል ሥር ነቀል ለውጥ ፈላጊ ተብዬዎችም ተሳታፊዎች ናቸው።

በታላቅ አቆርቋሹ፣ አድኃሪያን ላይ በአስቸኳይ አርምጃ ይወሰድ እያሉ ቀይ ባንዲራ፣ አብዩት፣ ዲሞክራሲያ፣ ሰፊው ሕዝብ ወዘተረፈ ቅስቀሳ አድርገዋል። አብዩት የራት ግብዣ አይደለም፤ ያለደም አብዩት የለም..... እያሉ ለደርግ አረመኔያዊ ርምጃና የኮምኒዚም ርዕዩት አቀንቃኝነት ያዘጋጁት ሲቪል ማርክሳውያንና ሌሊናውያን ተብዬ አወናባጆች ናቸው።

ደርግ የኢትዮጵያ ሕብረተሰባዊነት (Ethiopian Socialism) ብሎ ባለ 10 ነጥብ መርሃ ግብር ታሕሣሥ 10 ቀን 1967 ዓ.ም አወጀ። በእድገት ኅብረት ዘመቻ 60 ሺህ ተማሪዎች ገጠር ዘምተው ሕዝቡን ያንቁ ተባለ ሲባል የደብረሰቲና የአዲስ አበባ ሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች ዘመቻውን በመደገፍና በመቃወም ከሁለት ተከፈሉ። ለዚህም የመኪሶንና የኢሕአድ እጅ ነበረበት። በመጨረሻው ግን ወታደራዊ ደርግ በኃይል ስለ አስገደደ መዝመት ግዴታ ሆነ። የአዲስ አበባ ደብረሰቲ ተማሪዎች ከአማርኛ ተናጋሪዎች በስተቀር በኅሣ ተከፋፍለው ዘመቻውን ደጋፊና ተቃዋሚ የነበሩት የየራሳቸውን ውሳኔ አስተላልፈው ነበር። የትግራይና የኤርትራ ተማሪዎች ዘመቻውን የተቃወሙት በቀጥታ ወደ አገራቸው በመሄድ ሻዕቢያንና የትግራይን ነፃ አውጭ ግንባርን ተቀላቅለዋል።

በዘመቻው የተሳተፈው ክፍል ገበሬውን መሠረተ ትምህርት በማስተማርና የገበሬ ማኅበራትን በማዘጋጀት፣ የመሬት ላራሹን የየካቲት አዋጅ ተግባራዊ ለመድረግ ሞክሯል።

ቀጥሎም በሐምሌ ወር የከተማ ቦታና ትርፍ ቤት ከታወጀ በኋላ ዘመቻውን ለቀው እንዲመለሱ ኢህአፓ ሰፊ ቅስቀሳ አደረገ። በነገራችን ላይ ኢሕአድ እራሱን ብቸኛ የኮምኒስት ፓርቲ ነኝ ብሎ ከቆየ በኋላ ወደ ኢሕአፓ (EPRP) መጠሪያነት የተለወጠውና ፕሮግራሙን ያሳወቀውም ነሐሴ 26 ቀን 1967 ዓ.ም ሌሎች የአገር ውስጥ ቡድኖችን ቀስ በቀስ በማጠቃለል ነበር።

መኪሶን ደግሞ በግም ዘግይቶ በመጋቢት ወር 1968 ዓ.ም ፕሮግራሙን አሳውቋል። ኢሕአፓ ደርጉን "ፋሽስታዊና የቡርዣዎች ደጋፊና ተባባሪ ፀረ አብዩት ነው" ሲል መኪሶን ደግሞ በተቃራኒው ከደርጉ ጋራ ተባብሮ መሥራትን መርጦ "ሒሳዊ ድጋፍ" አደርጋለሁ እያለ ሰሻሊዝምን አስተምሮታል።

በኢሕአፓና መኪሶን መካከል በአውሮፓ የተጀመረው ጥላቻቸው ተካሮ ከመገደዳቸው በፊት ፀረ አብዩተኛ፣ ንዕስ ከበርቲ፣ ከሃዲ፣ ቀልባሽ፣ ወዘተረፈ እያሉ ሲሰደደቡ ከርመው ነው በቀይና ነጭ ሽብር የተጨራረሱት።

የኢሕአፓ ደጋፊዎች በአብዛኛው ተማሪዎችና አስተማሪዎች ሲሆኑ የመኪሶን ደግሞ የመንግሥት ሠራተኞችና በአብዛኛው የወለጋና ሌሎች አካባቢዎች የወረሞ ተወላጆችን ያጠቃልላል።

መስከረም 10 ቀን 1968 ዓ.ም ወታደራዊ ደርግ ኢሕአፓ ተብየው በሕዝባዊ አብይት ሽፋን ድብቅና እርቃኑን ያወጣ ሴራው ለኢትዮጵያ ተራማጅ ኃይሎች በግልጽ ይታያል፤ ከእንግዲህ ወዲያ በአናርኪስቶችም ላይ አብይታዊ ርምጃ ይወሰዳል እያለ ለፈፈ።

ኢሕአፓ መስከረም 22 ቀን 1968 ዓ.ም የመኪሶንን መሥራችና አባል የዩኒቨርሲቲ መምህር የነበረውን ዶክተር ፍቅሬ መርድን ሞገሰልድ ሕንፃ አጠገብ በመግደል አዲስ የትጥቅ ትግል ስልት ጀመረ። ቀጥሎም ጥቅምት 28 ቀን 1968 ዓ.ም የሠራተኛ ና የማኅበራዊ ሚንስትር ጸሐፊ የነበረውን አቶ ጌትነት ዘውዴን ገደለ። ደርግ ለዚህ አጸፋ 60 አናርኪስቶችን ገድያለሁ ብሏል። በዚህ ቀውጢ ዘመን በአዲስ አበባ ኖረው ዕለት በለት ያዩትን ሁሉ መዝግበው ከድርግ ፈታሽ ወታደር የሩምታ ተኩስ ለጥቂት የተረፉት የተከበሩት ጀርመናዊ ሄልሙት ፋልክንስቶርፈር (Helmut Falkenstoerfer, Aethiopien Tragic und Chancen einer Revolution, Radius -Verlag 1986, PP. 34-42) ያቆያልን ዝርዝር መረጃ መምልከት አስፈላጊ ነው።

የኢሕአፓ ጀሌዎች በአዲስ አበባ ከተማ ተማሪዎችና አስተማሪዎችን በሙሉ ለመቆጣጠር አስበው የሚጠረጥሯቸውን ተማሪዎችና አስተማሪዎች መስቀል፣ መደብደብ፣ በመስኮት ወርውሮ በመጣል ማሸበሩን ተያያዙት። ለምሳሌ የምኒልክ ትምህርት ቤት ርዕሰ መምህር አካለ ስንኩሉ አቶ መኮንን ሸገናውን በጠራራ ፀሐይ ቢሮ ገብተው የኢሕአፓ ነፍሰገዳዮች ጠየቱት። በተፈሪ መኮንን፣ በሸመልስ ሃብቱ፣ በአስፋው ወሰን፣ በኮከበ ጽባሕ፣ በመርካቶ ወዘተረፈ ት.ቤቶች መኪሶን ናችሁ የተባሉት ተማሪዎችና አስተማሪዎች ከመስኮት ተወርውው የሞቱና አካለ ስንኩሉ የሆኑትን ቤቱ ይቁጠራቸው። የሠራተኛው ማኅበር ሊቀ መንበር በየካቲት ወር ተገደለ። ጋዜጠኞች፣ የመንግሥት ሠራተኞች፣ የቀበሌ ማኅበር ሊቀ መናብርት በያለበት ተጨፈጨፉ። በአዲስ አበባ የከተማ ፋኖነት ኢሕአፓ ሕፃናትን በነፍሰ ገዳይነት ማሰማራቱ እንኳን አያሳፍረውም። እረ! ለመሆኑ በነጭ ሽብር ሕይወታቸው የተቀጠፈው ኢትዮጵያውያን ሰማእታት አይደሉም? ስለምን የቀይ ሽብር የኢሕአፓ ሰለባዎች ብቻ "ሰማእታት" እየተባለ ይለፈፋል? የኢሕአፓ ተብዬውና በ1970 የተደመሰሰው ድርጅት መሪዎች በሕይወት ያለት እነ ክፍሉ ታደስ፣ ኢያሱ ዓለማየሁ፣ ወዘተረፈ ለፍርድ መቅረብ አለባቸው። በኢትዮጵያ ለተካሄደው እልቂትና ጭፍጨፋ ከደርግና መኪሶን ባላነሰ ተጠያቂዎች ናቸውና።

በመጋቢት ወር መጀመሪያ ላይ ቀበሌዎች ታጠቁ። በአዲስ አበባ ጎዳናዎች ላይ የርስ በርስ ጦርነቱ ተጀመረ። የሰዓት እላፊው ከምሽቱ ፩ ሰዓት ድረስ ታወጅ። የቀበሌ አብይት ጠባቂዎች በየመንገዱ ላይ መቆጣጠሪያና መፈተሻ ኬላ አቁሙ። በመጋቢትና በግንቦት ወራት የአዲስ አበባ ቤቶች ለመሣሪያ ፍለጋ ታሰሱ። በመጀመሪያ ሌኒን በተሰየመው ቅይ ሽብር የአዲስ አበባ ና ሌሎች ከተሞች በደም ታጥበዋል። በቁጥጥር ሥር የዋሉት አስራኞች ተገርፈዋል ተሰቃይተዋል። ብዙዎቹም ሌሊት ሌሊት እየተወሰዱ ተረሽነዋል። በቀይ ሽብር አፍላ ወቅት በሕዳር ወር ሻላቃ አጥናፋ አባተ የደርጉ መሥራች እና ምክትል ሊቀመንበር የነበረው "አድሃሪ የኢድዩ አባል ጸረ አብይተኛ" ተብሎ ተረሸኗል።

ኢሕአፓ በከተማ ፋኖነት ዘመቻ ቀጥሎበት በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ከተቋቋሙት 297 ቀበሌ ማኅበራት ሊቀ መናብርት ውስጥ 148 ተገድለዋል። ደርግና አጋሮቹ አነ መኪሶን ተባብረው ኢሕአፓን በጭያረው እሳት አቃጠሉት። በግንቦት 1970 ዓ.ም ቀይ ሽብር አከተመ። (ያው ገጽ 38)

መኪሶንም ብዙም ሳይቆይ ከደርግ ጋራ ተጣልቶ በሕብዕ ገባሁ ሲል ተደመሰሰ። ከደርግ ጋራ የተቃቃሩት በታጠቁ ጦር ሠፈር የተዘጋጀውን ብሔራዊ ጦር የሱማሌ ወረራና ሰርሃ ገብን ለመከላከል እንዲዘምት ደርግ ሲደግፍ መኪሶን ተቃሞ ሚሊሻው በፀረ አብይተኞችና ቀይ ሽብር ለማፋፋም ብቻ መዋል አለበት በማለቱ ነበር።

ከዚህም ሌላ ደርግ በሐረርጌ ለሚኖረው አማራች ራሳቸውን ከሰርሳ ገብና ከአክራሪ እስላም ቆቱዎች ሽብር እንዲከላከሉ ማስታጠቁ መደብንን በጣም አስከርፎታል።

ሰላማዊውን የፖለቲካ ትግል ወደ አመጽና መጨፋጨፍ የቀየሩት ሲቪል ግራ ኃይል ተብሎ አስመሳይ ማርክሳውያን የነበሩት ናቸው። በተሳሳተ ርዕይት፣ ከኢትዮጵያ ታሪካዊ ማኅበርሰብ ሁኔታ ጋር በጭራሽ ግንዛቤና ተዛማጅነት በሌለው ትንታኔና የትግል ስልት ሀገሪቱን ለከፍተኛ እልቂት፣ ከባሕላዊው አስተዳደር ጉድለት እጅግ የባሰና የከፋ ማኅበራዊ ቀውስ ውስጥ ገብታለች።

ዛሬ የወያኔ ትግሬ የባንቱስታን አፓርታይድ የሳሣ ፖለቲካ የግራ ኃይል ተብሎ ደርሶ ማርክሳውያን ማመሳቀል ውጤት እንጂ ድንገት የተከሰተ ሁኔታ አይደለም።

የነዋለልኝ መኮንን ከሃዲና ባንዳ ፀረ ኢትዮጵያ የፋሽስቶች ጀሌ ጋጋኖ ውዳቂ ትውልድ የታሪክ ትቢያ ነው። ዋለልኝ መኮንንና ብጤዎቹ የኢትዮጵያዊ ብሔረተኝነት ጠላት ናቸው። የባንቱስታን አፓርታይድ የሳሣ ፖለቲካን ጸረ ዲሞክራሲያዊ አስተዳደር በኢትዮጵያ እንዲሰፍን አስደርገዋል።

ያ ትውልድ ደንቆሮ ጠጣ እንጂ ከቶ ማሰብ የማይችል በመሆኑ በውሸት ሶሻሊዝም ጨንበል ተሸፋፍኖ ጎሣኝነትን በማቀንቀን ሥልጣን በአቋራጭ ለመግኘት ሲሰጠጠጠ ማኅበረሰቡን ለባሰ ችግር ዳርሷታል።

ያ ትውልድ ያራገበው "መሬት ላራሽ" የኢትዮጵያን ገበሬ በጠቅላላው ለቅጥረኛው መንግሥት ተብሎ ጭሰኝነትና ለዓለም አቀፍ የውጭ ክብርቴዎች ዘረፋ ያዘጋጀ እንጂ ምንም ጥቅም አላስገኘም።

ያ ትውልድ የኢትዮጵያን ሕዝብ እድገትና ልማት ያደናቀፈ ፍጹም ቅጥረኛ ና ተንኮለኛ ነበር፤ ነው።

ያ ትውልድ የኢትዮጵያ ሕዝብ አንድነት፣ ነፃነትና ልዑላዊነት ጠላት ሆኖ በአፋ የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ይውደም እያለ በልቡና በድርጊቱ ያማሪካን ተላላኪና አምላኪ የነበረና የሆነ ነው። ያ ትውልድ በሶሻሊዝም ሽፋን ሥልጣን ለማግኘት ቋምጦ ሲከስር የፈረጠጠው ወደ ምዕራብ አውሮፓና ሰሜን አሜሪካ እንጂ ወደ ፍሊጎርያ ቻይና አልነበረም። ለምን ?የፈላጭ ቆራጭ ሶሻሊዝምን አምባገነናዊ ሥርዓት በሕዝብ ትከሻ ላይ ጭነው ሊኮፈሱ የተመኙት ሳይሳካ ነው ተሰደው በምዕራቡ ዓለም የሚቆዝሙት።

ለፀረ ዐማራ ቅጥረኛ ዝምታና ይሉኝታ የለም!

ውሸት ማራግብ ይቁም!

ወንጀለኞች ለፍርድ ይቅረቡ!

ኢትዮጵያ ለዘለዓለም ትኑር!

.....ይቀጥላል

እኔ ሰንሳሳ ቀልቤሳ

የውብ ዳር ሃብታሙ

ገብሬ ጉልቱ